

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petilvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petilvrsta (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvemai nodelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. pošne bran. račun št. 24.797. Ogrske pošne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Štajercijanci na delu.

Ptuju, 1. aprila 1911.

Vaš uvodnik v štev. 73. z dne 30. marca 1911 vsebuje pametne, vsega uvaževanja vredne nasvete. Dovolite, da tem jako aktualnim izvajanjem pridenem še nekaj opazk, ki bodo položaj še bolj razjasnile in razbistrile.

Čudno se mora vsakemu zdeti, da se »Štajerčevci« napadi na slovenske posojilnice nikdar ne kaznujejo, oziroma konfiskujejo; človek bi mislil, da tudi tukaj sega Orničova roka vmes; saj je on načelnik takomenovanega tiskovnega odbora pri »Štajercu«, ki določa smer in tendenco lista. Toda tiskovne cenzure vsegamogočni Ornič vendar nima; tiskovno cenzuro izvršuje vsakokratni c. kr. okrajni glavar v Ptuj, ki bi imel pravico list zapleniti, ko bi le hotel. Tukaj tiči zajec v grmu. Govoril sem pred leti, ko Karl Linhart še ni bilo v Ptuj, z nekim okrajnim glavarjem, ki je bil Slovenecem izredno naklonjen in ga je torej Orničova klika, če ne sovražila, pa vsaj prezirala. Tudi takrat je »Štajerc« pod Orničovo patronanco ravno tako strupeno in lažljivo proti Slovincem pisal, kakor sedaj. Vprašal sem navedenega gospoda glavarja, zakaj ne konfiskuje takih napadov, ki vsebujejo vse znake zločina po §§ 302 in 303 k. z. Nasmehne se mi in pravi: »Vi veste, gospod doktor, da mora državni pravdnik v Mariboru mojo zaplenbo potrditi ali jo pa razveljaviti; kako pa stojim jaz v javnosti in v ugledu svojih višjih, če me državni pravdnik v Mariboru na cedilu pusti in mojo konfiskacijo ovrže.« Jaz mu odvrnem nato: »Torej, Vi mislite, gospod glavar, da smo mi Slovenci kot narod že »vogelfrei«, ker za Orničovo glasilo ni cenzure? Kako se torej naj branimo proti tem napadom?« On mi odgovori: »Čisto jednostavno: izdajajte v Ptuj protivni list; jaz ceteris paribus tudi Vam svobode »Štajerčevce« pisave ne bodem kratil. Ali pa bode Vam nasproti državno pravdnikštvo v Mariboru tudi tako prizanesljivo, kakor proti »Štajercu«, za to Vam ne jamčim.«

To je bila približno vsebina dotičnega razgovora, ki mi je še v jako živem spominu.

Kje tiči tukaj punctum saliens te zadeve? Odgovor: edino v dvojni meri, ki se pri državnih pravdnikštvih in tis-

kovnih senatih v Mariboru in Celju prakticira. In žalibog, da naš dose-danji državni poslanec dr. Ploj, kojemu so vse razmere dobro znane bile, ni niti z mezinčem ganil, da bi te razmere odpravil. Upajmo, da bode naš prihodnji državni poslanec v tem oziru ubral drugo pot.

O stvari sami pa treba še sledeče dodati navedbam Vašega članka.

Najnujnejša stvar bi bila po mojem mnenju hitra in popolna asanacija »Glavne posojilnice« v Ljubljani.

V tem oziru pa ravno liberalna stranka na Kranjskem nima baš srečne roke. Najprej je njeno glasilo oznanjalo urbi et orbi, da vlagatelji ne smejo ničesar izgubiti.

To je bilo edino pravilno stališče; škodo naj trpe tisti, ki bi lahko poslovje načelstva nadzorovali, ne pa samo — dividende vlekli. Vlagatelj, bodisi majhen, srednji ali velik, mora reklamati, izhajajoči od načelstva zavoda, verjeti. Nadzorovalne pravice in prilike vlagatelj nima; če se pa računski sklepi tako sestavljajo, kakor pri »Glavni posojilnici«, je to ne le škandal, nego tudi pravi pravcati zločin. Toda kaj dožive sedaj razočarani vlagatelji? Gosp. dr. Triller je — vide »Slovenski Narod« z dne 27. marca 1911, št. 70 — že izražal, da srednji in večji vlagatelji izgube najmanj 50% svojih vlog. To je jako prijeten pih za Veliko noč! Tako torej! Najprej so liberalni listi — vide »Narodni dnevnik« z dne 31. decembra 1910, št. 298 — trobentali: »Zasebno premoženje združnikov »Glavne posojilnice« v Ljubljani znaša gotovo najmanj nekaj milijonov kron. Otročje (!) je govoriti v tem položaju o možnosti kakke izgube vlagateljev.«

Tri mesece pozneje pa dr. Triller že oznanja žalostno vest, da izgube srednji in večji vlagatelji najmanj 50% svojih vlog.

Gospodje! Ali je to pošteno? Govorite, ali ste lagali meseca decembra 1910, ali pa lažete sedaj? Tertium non datur. X.

Mohorjeva družba na Kranjskem.

Doslej je stanje Mohorjeve družbe po posameznih dekanijah na Kranjskem sledeče:

1. Cirknica ravno isto kot lani. Manjka 1 fara. Nazadovalo je dvoje fara, napredovalo 8, pri prejšnjem ostali 2.

2. Idrija + 11. Manjka 5 far. Nazadovalo je 1 fara, napredovalo 3, pri prejšnjem ostala 1.

3. Kamnik — 52. Nazadovalo je 11 far, napredovalo 7, pri prejšnjem ostali 2. Podatki iz vseh far.

4. Kočevje + 37. Podatki iz 5 far. Napredovalo 2, nazadovalo 1, pri prejšnjem ostala 1.

5. Kranj + 48. Manjka 1 fara, nazadovalo je 8 far, napredovalo 9, pri prejšnjem ostalo 5.

6. Leskovec — 151. Manjka 1 fara, nazadovalo je 9 far, napredovalo 3.

7. Litija + 24. Manjka 1 fara, nazadovalo je 6 far, napredovalo 10, pri prejšnjem ostali 2.

8. Ljubljana (mesto) — 52. Manjkajo 3 pošlatki, nazadovalo je število v 3 slučajih, napredovalo 2krat.

9. Ljubljana (okolica) + 33. Manjka 1 fara, nazadovalo jih je 6, napredovalo 11, pri prejšnjem ostali 2.

10. Loka — 43. Manjka 1 fara, nazadovalo je 7 far, napredovalo 6, pri prejšnjem ostale so 4.

11. Moravče + 13. Manjkajo 3 fare, nazadovalo je 9 far, napredovalo 7.

12. Novo mesto — 84. Manjkata 2 fari, nazadovalo 9, napredovalo 3.

13. Postojna — 37. Manjkata 2 fari, nazadovalo 5, napredovalo 3, pri starem ostala 1.

14. Radoljica — 76. Manjka 6 far, nazadovalo 14, napredovalo 7.

15. Ribnica + 50. Manjkata 2 fari, nazadovalo 5 far, napredovalo 5.

16. Semič — 39. Manjkajo 4 fare, nazadovale 4 fare, napredovale 3, pri starem ostala 1.

17. Smarje — 30. Nazadovalo je 5 far, napredovale 4, pri starem ostala 1, podatki so prišli iz vseh far.

18. Trebnje — 52. Manjkata 2 fari, nazadovale so 4, napredovale 3, pri starem je ostalo v 1.

19. Trebnj — 44. Nazadovalo je 6 far, napredovale so 3, podatki so prišli iz vseh far.

20. Vipava + 1². Manjkata 2 fari, nazadovalo je 6 far, napredovalo 5, pri starem ostala 1.

21. Vrhnika — 80. Manjkata 2 fari, nazadovalo je 9 far, napredovale 3.

22. Zužemberk — 71. Vse fare. Nazadovalo jih je 7 napredovali 2.

Seveda ti podatki še niso popolni, ker manjka še več far in ker prihajajo še neprenehoma dodatki, o tem računu bi letos ljubljanska škofija nazadovala za 594 udov, 13 dekanij je nazadovalo, 9 napredovalo, 1 je ostala pri starem.

Vzroki nazadovanja so različni.

Slaba vinska letina se navaja kot splošen vzrok. Mnogo je gotovo tudi vzrok vinska letina, toda ne izključno. Vinska Vipava je napredovala, po Goriškem so istotako napredovali nekateri vinorodni kraji.

Dalje niso bili udje zadovoljni z nekaterimi knjigami. Tu bi bila stvar poverjenikov, da udom pojasne, naj ne zapuste takoj družbe, ako kakšna knjiga ne ugaja. Družba ima najboljšo voljo izdajati kolikor mogoče dobre knjige in v odločno katoliško-narodnem duhu, in na tem stališču bo stala vedno.

Navaja se tudi, da imajo ljudje že dovolj drugega berila: »Bogoljub«, »Domoljub«, »Zlata Doba« itd. To pa ne more biti vzrok nazadovanja Mohorjeve družbe. Razni kraji po Gorenjskem, ki imajo gotovo jako mnogo raznih listov, imajo pa vendar tudi na vsakega sedmega človeka po enega Mohorjana. Nasprotno so pa kraji po Dolenjskem, kjer menda ne berejo mnogo drugih listov, a pride komaj na 70 oseb po en Mohorjev ud.

Taki in podobni vzroki lahko store, da število Mohorjanov nekoliko variira, neznatno pada ali narašča.

Glavna vzroka pa, da je število udov po nekaterih krajih tako silno visoko, po drugih pa spet primeroma jako nizko, sta dva:

Majhna zavednost ljudstva in liberalizem.

Liberalci mladega kova so družbo zapustili, oziroma niso bili nikdar pri nji. To dejstvo je treba pibiti. Liberalci starega, narodnonaprednega kalibra izumirajo, mladini se pa drže tudi z ozirom na Mohorjevo družbo drugačne taktike. Po vseh bolj liberalnih okolicah je število udov v razmerju s številom prebivalstva majhno, po odločno katoliških pa včasih silno veliko. Kolikor bolj zaveden in na katoliški podlagi organiziran je kak kraj, toliko več ima Mohorjeva družba tam udov.

Na manj kot deset prebivalcev pride po dosedanjih podatkih en ud na Kranjskem v sledečih farah: Babno-polje (Cirknica), Homec, Mekinje, Radomlje, Rova, Seia, Vranja Peč, Tunice (Kamnik), Duplje, Goriče, Sv. Jošt, Križe, Mavčice, Šmartin pri Kranju, Trstenik, Velesovo, Zapoje, Voglje (Kranj), Sora, Ježica (Ljubljanska okolica), Lučine, Dražgoše, Zalilog (Loka), Sv. Peter na Krasu (Postojna), Bohinjska Bela, Dovje, Sv. Križ, Ovsišce, Ribno, Zasip (Radoljica), Sv. Gregor (Ribnica), Javor (Smarje).

LISTEK.

R. L.:

Vihar.

Studentovska zgodba iz naših dni.

(Dalje.)

Materino srce! — Kdo je je še razumel, kdo je spoznal in občutil vso ljubezen, ki je skrita v njem? Kdo je še popisal materino žalost ob grenkem, bridkem spoznanju, da se ji je odtušilo srce, o katerem je upala v strahu in trepetu dolge dni, da bo posvečeno le njej in Bogu, kdo je še videl vroče solze, ki jih joče mati takrat, ko vidi, da ima pravico do tega najdražjega srca tujka, da so ga ji ukradle gospodske bele roke in vroče dekliske oči? . . .

Ignacijeva mati joče in njena žalost se ne more utolažiti, kajti pred očmi ji stoji še vedno sin, kakor ga je videla tisto jutro na Vitovljah. Lep in visok, da bi ga bil Bog vesel in ljudje, stoji na skali, ves obsijan od solnca, ob njem pa stojita tuji, gosposki ženski, mlajša se nagiba k njemu, njene oči žarijo tako zapeljivo, njeni pogledi prepečejo v vsej silni lepoti mladosti in omamljajo njegovo srce. . . In za njimi stoji kmetje, ta in oni se smeje,

drugi se pa jeze in pravijo: »Nikoli ne bo pel nove maše . . . Zmešale so ga ženske!«

To je žalost, ki je padla kakor žerjavica v srce Ignacijeve matere, ki žge in peče v njem in iztiska iz oči grenke solze. To je žalost, ki je ne more razumeti mlada Potokarica, ki je prišla ta hip z otrokom v naročju k tašči v kamro, in govori z jeznim glasom: »Kaj toliko žalujete! Pustite ga, naj gre, kamor hoče!«

Ne razume mlada mati teh solz, a razumela jih bo, ko vzraste dete, ki je ima zdaj na prsih, v mladega fanta in se odrta od nje in pojde v svet, ne da bi se niti enkrat ozrl nazaj na dom in na njene solze . . .

IV.

In vendar niso šli ti dnevi brez sledu mimo Ignacija Potokarja. Preveč krvi njegovih pradedov se je prelivalo po njegovih žilah; razmišljanje brez konca in brez pokoja o vsem, kar se je tikalo njegovega življenja, dediščina vseh Potokarjev, je živelo tudi v njem in vse življenje tam zunaj, vsa učenost, vsa ljubezen in sreča in sanje o bodočnosti, vse to mu ga ni moglo odvzeti. Ni bil kakor otrok, ki se oklene svojih sanj in ne vpraša, odkod so, ne kakšne so — ampak kakor

starec je bil, ki se boji prevar in vedno ugiblje in premišljuje, ali je res vse tako, kakor se zdi srcu in očem.

Tako se je zgodilo, da je Ignacij Potokar začel prej premišljevati svojo ljubezen, nego je okušal vso njeno sladkost in blaženost. S hitrimi, jadrnimi koraki so ga bili prehiteli usodepolni zadnji dnevi, pregodaj se je moral boriti za svoje lepe sanje, tako da ni mogel spoznati, ali so res take, kakor so stale pred mlado njegovo dušo.

A tiste dni, ki so sledili, solnčni in dolgi, kakor so le v avgustu, je premišljeval vse dolge, samotne ure o sebi in o njej, ki jo je njegovo srce ovenčalo z najlepšim žarom ljubezni in mladosti. V nemirnih mislih je polegal pod hruško, nikdo ga ni motil, nikdo nagovoril kakor v prejšnjih časih. Oče je molčal, trd, vsakdanji je bil njegov obraz, bratje se niso brigali za študenta, mati je z nemo žalostjo in objokanimi očmi hodila okrog, a nagovorila ga ni nikdar, tudi drugi so molče hodili mimo njega. Tako je bil sam kakor tujec, ki je po pomoti prišel med družino . . .

Mračne misli so mu delale večno tovaršijo in bolesten srčni nemir je bil njegov drug. Seme, ki je je bil vrgel učitelj Mrak pred dnevi nevede in nehoti v njegovo dušo, je vzkliklo in kakor

bodeče trnje se je vilo neprenehoma krog njegovega srca vprašanje: — Nelica, ali si res taka, kakor te vidijo moje oči, ali si res taka, kakor te slutijo moja duša? —

Zasajal je bil v svoji osamelosti podoba devojke, ki bi bila vredna njegove ljubezni, iskal je srca, ki bi mu dalo vse to, kar bi mu on dal, kopnel je po duši, ki bi imela vse to, kar je še manjkalo v njegovi. Kakor vila iz pravljice bi morala biti tista devojka, njeno srce bi moralo biti čisto kakor angelsko, polno globoke, otroške vere, ki jo je bil on izgubil na svojih potih, njena duša vdana njegovi do groba, da, še onkraj njega. In njena ljubezen bi morala biti trdna in večna, kakor solnce bi morala goreti, iz katerega bi zajemalo luč vse dni njegovo mračno, nezaupno srce . . . Tako ljubezen si je bil ustvaril v svojih sanjah in jo iskal, kakor išče bolnik čudotvoren cvet, ki ga naenkrat ozdravi . . .

In srečal je Nelico, omamile so ga njene oči, prevzela ga je njena lepota, da se je brez misli vdal njenemu čudovitemu čaru. A to je bilo le malo časa, v nemirnem koprnjenju je zaželel spoznati tudi njeno dušo, pogledati tudi vanjo, ali je v njej tisti bogati zašlad, po katerem je gorelo njegovo srce. Slutil ga je, življenje bi bil dal zanj, niko-

Manj kot na 14 prebivalcev pride 1 ud v sledečih farah (poleg že zgoraj omenjenih): Grahovo (Cirknica), Godovič, Zavrac (Idrija), Dob, Domžale, Motnik, Nevlje (Kamnik), Kranj, Besnica, Kovor, Naklo, Podbrezje, Šmlednik, Št. Urška gora (Kranj), Javorje, Sv. Lampert, Stanga (Litija), Št. Jakob, Trnovo, Frančiškani (Ljubljana), Dev. Marija v Polju, Črnuče, Sv. Katarina, Sostro, Šmartno pod Šmarno goro, Vič, Sv. Vid (Ljubljanska okolica), Stara Loka, Bukovšica, Javorje, Sv. Lenart, Nova Oselica, Reteče, Selce, Stara Oselica, Trata, Zabnica (Loka), Blagovica, Brdo, Čemšenik, Dol, Ihan (Moravče), Novo mesto (Novo mesto), Orehek, Slavina (Postojna), Bohinjska Bistrica, Breznica, Dobrova pri Kropi, Jesenice, Kamna gorica, Koroška Bela, Kranjska zora, Kropa, Lesce, Ljubno, Mošnje (z Brezjem), Rateče, Srednja vas (Radoljica), Turjak, Velike Poljane (Ribnica), Lipoglav, Sv. Vid pri Zatični, Žalna, Višnja gora (Šmarje), Smihel pri Nandanjem selu (Trnovo), Erzelj, Lozice, Planina, Slap pri Vipavi, Vrhpolje (Vipava), Črni vrh, Horjulj, Sv. Jošt, Sv. Trije kralji, Zaplana (Vrhnik), Ajdovec (Žužemberk).

Ako vzamemo, da je številka en ud na 14 prebivalcev za Kranjsko normalna, zamoremo te zgoraj navedene fare imenovati aktivne, vse druge pa pasivne.

Pasivni so skoraj vsi naši večji kraji, trgi in mesta, pač radi v njih se nahajajočega liberalizma.

Najboljši fari na Kranjskem sta Sora in Zasip, kjer pride na 75 prebivalca eden ud, dalje Zalilog 7-7, Rova 7-8, Goriče 7-8, Sv. Jošt 7-9.

Najboljša fara na celem Slovenskem je Solčava na Štajerskem, kjer pride že na 5 prebivalcev en ud. Z njo se kosa št. Janž na Koroškem, kjer pride na 6 prebivalcev en ud.

Za naše brate v Bosni.

Napovedano predavanje P. Puntigama v Bosni se je včeraj zelo srečno in lepo izvršilo. Kljub krasnemu vremenu, ki je mnogo ljubljancem zvalobil na deželo, je bila »Unionova« velika dvorana tako polna, da proti koncu prihajajočih policija ni pustila več noter. Predavatelja je predstavil g. J. Kalan nekako tako: Beseda Puntigam je Slovenecem dobro znana. Saj se marsikje po stenah bere z velikimi črkami pisano: »Zalogo puntigamskega piva.« Tistemu Puntigamu tam pri Gradcu smo Slovenci v teku let darovali že stotisoče, morda celo milijone, pa nam še »Bog lonej« ni rekel. Zdaj pa je prišel k nam drug Puntigam, ki ne išče svojega dobička, ampak le sreče drugih. On — rojen blizu slovenske meje na Štajerskem — je znal sicer že v mladosti nekoliko slovenski, a hrvaščine se je moral šele učiti. Toda to sicer tuje mu ljudstvo, med katerim zdaj že blizu dvajset let živi, je vzljubil s celim srcem, da ne le med njim, ampak tudi ves zanj živi, dela in trpi. — Mož male postave, a velikega, blagega srca, apostol Bosne...

P. Puntigam si je nato nataknil na glavo rdečo turško kapico, fes, in pričel govoriti. Izrazil je svoje presenečenje nad tako nepričakovano veliko dvorano ter svojo radost in ganjenost nad tako impozantno udeležbo. Solnce navadno prihaja od vzhoda; a hrvaško-katomur bi ne bil veroval, ki bi dejal, da ga ni — a vendar je dvomil... In zato je vstalo tiste dni tisoč mračnih misli in domnevanj v njegovi duši in ga vznemirjalo vselej in povsod...

Neko popoldne se je napotil v dolino, pripravljen razložiti Nelici vse svoje nepokojne misli, razodeti ji svojo veliko ljubezen in jo prositi, naj s sladko besedo prežene vse sive, težke sence iz njegovega srca, naj mu postane bleščeča luč, ki mu bo razsvetljevala temno pot vse čase.

Ves malodušen je bil, ko je stopal skozi vrt proti prelepemu Nelicinemu domovanju. Sprejela ga je gospa, ga vodila vsa prijazna v sobo in mu ponudila stol.

Polmračna luč je prepregala sobo s tajnostnimi sencami, klavir je bil odprt, na pultu so stale še note, solnčni žarki so v drobnih, boječih trahih padali skozi spuščene žaluzije in zavese na tipke in begali po njih kakor čisti dekliški prsti. V prijetno hladnem vzduhu je plaval vonj bujno razcvetelih rož, ki so stale na mizi v vitki moderni vaz.

Tesno, čudno je bilo Ignaciju Potokarju v srcu, kakor da je prvič v tej sobi in da prvič govori s prijazno gospo Rankovo, ki je sedela pred njim v mehkem fotelju.

(Dalje.)

liškim Bošnjakom prihaja od zapada — od Slovencev. Slovenci so vzor in nada Hrvatom v Bosni. — Nato prične opisovati življenje in bedo bosenskih katoličanov. Ljudstvo je od sile siromašno. Njih glavna in skoro edina hrana je koroza. Stanovanja so malo boljša od pasje luknje; po njih prebivajo večkrat po dve, tri družine skupaj; miz, stolov in posteljnakov jim manjka, leže po tleh, med seboj imajo bolnike. Cerkvice po vaseh so pogostokrat lesene, manjka jim najpotrebnejše oprave, časih morajo maševati tudi kar v gozdu. — Nato je pričel razkazovati slike o Bosni, 70 krasnih barvnih slik, ki jih je skioptični aparat izvrstno metal na veliko platno: slike mest in vasi, ljudskih noš in običajev ter znamenitih oseb iz Bosne; nazadnje tudi nekaj slik o cesarjevem prihodu v priklopljene dežele.

Tudi priprosti ljudje so hrvaško predavanje skoro popolnoma razumeli. Časih pa je dodal vmes kako pojasnilo tudi tolmač, ki se je nazadnje zahvalil P. Puntigamu nele za lepo predavanje, ampak tudi za vso skrb in ljubezen, ki jo je izkazoval našim siromašnim bratom v Bosni. Njegov prihod v Ljubljano ne bo zastoj. Mi smo se za Bosno zanimali že doslej; poslej se bomo še bolj. Naša mislija je na jugu, med zapuščenimi brati. Akcija za Bosno je en del »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«, ki ima v programu ves jug, zlasti naše razkolne brate. Hrvatom, Srbom in Bolgarom moramo prinašati luč in pomoč. Ne samo materialne pomoči, ker sami nismo bogati; marveč izobrazbo, organizacijo, pravo vero, vse dobro, kar sami imamo, moramo deliti z našimi brati. Pa še nekaj: Govornik se je peljal pretekli teden po železnici proti Zidanemu mostu; v vozu dobi kmeta iz nemškega rajha, ki se je selil v Bosno. Nemci v Bosno. — Slovenci in Hrvatje pa v Ameriko kljub vsem svarilom, ki nam prihaja iz Amerike same, da nikar tje kaj!! To se mora preurediti! Tok izseljevanja moramo napeljati v Bosno. V to treba posebne akcije, ki naj bi se pričela takoj! — Pa tudi z denarjem in drugim blagom lahko nekoliko podpiramo bosanske sirote. Darovi v blagu in denarju za Bosno se sprejemajo v Ničmanovi prodajalni in v Kregarjevi hiši na Poljanah.

Večkratno burno pozdravljanje in odobravanje od strani občinstva je kazalo, da so poslušavci dobro razumeli pomen pomožne akcije za Bosno in da jim srce bije zanjo.

Vstaja v Albaniji.

O vstaji v Albaniji so došla sledeča poročila:

Boji v gusinski okolici.

Albanske čete so napadle turške utrdbe v gusinski okolici, a so jih turški vojaki odbili in zapodili v Črno goro. Vstasi so izgubili šest mrtvih, Turki enega mrtvega in enega ranjenca.

Boji severno Skađra.

Iz Cetinj se je poročalo 1. t. m.: Iz Skadra proti vstašem odposlani bataljoni turške črne vojske so se spopadli z Malisori. Izid boja še ni znan.

Boji ob turško-črnogorski meji.

Selički vstaši so napadli dve turški stražnici: Kunj in Vilipolje, ki ležita ob reki Vumoša. Vstaši so stražnici osvojili in ju razrušili.

Črnogorci se udeležili bojev proti Turkom.

Turki kljub vsem dementijem trde, da se je udeležilo 250 do 300 črnogorskih vojakov bojev proti Turkom.

Italijanska vlada proti albanskim prostovoljcem.

Italijanska vlada izjavlja, da bi najodločneje preprečila vsak poizkus, ki bi meril na to, da se udeležijo Italijani kot prostovoljci albanske vstaje.

Današnja poročila o albanski vstaji.

O albanski vstaji so nam došla danes dopoldne naslednja brzjavna poročila:

Zmage vstašev. — Mesto Tusi osvojili vstaši

Berolin, 3. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada, da so osvojili vstaši mesto Tusi, medtem ko se trdnjava še brani.

Načrti Albancev.

Sofija, 3. aprila. Nekí politični voditelj Albancev, urednik Tvanaj, je došel v Sofijo, da deluje za albansko stvar. Albanci zahtevajo samoupravo Albanije pod zaščito vevlasti. Izjavljajo, da boja toliko časa ne ustavijo, dokler ne dosežejo kar zahtevajo. Naglašajo, da razpolagajo s 100.000 vstaši. Voditelj Albancev Bojjetinac-Issa na-

merava inscenirati vstajo v Severni Albaniji.

Sultanovo popotovanje v Albanijo odgodeno.

Berolin, 3. aprila. Iz Skopelj se brzjavlja: Zaradi nemirov v Albaniji se je odgodilo sultanovo popotovanje v Albanijo. Vojaške čete so dobile ukaz, da naj bodo pripravljene odriniti v Albanijo. Vsi častniki so pozvani pod orožje.

Nevarnost vojske na Daljnem Vzhodu.

Rusko časopisje se peča zelo obširno z dogodki na Daljnem Vzhodu. Splošno naglašajo, da je prebivalstvo na Mongolskem za vojsko Kitajske proti Rusiji. Kitajska vlada še zdaj ojačuje svoje obmejne posadke. Kitajski častnik v Santunu so celo javno zahtevali, da naj napove Kitajska Rusiji vojsko. Kitajske trgovske zbornice obmeji zahtevajo odločno vojaško obrambo, ravno to zahtevajo provincialni parlament, ki obsojajo, ker je Kitajska ugodila ruskim zahtevam in zahtevajo, naj se napove Rusiji vojska. Kitajski trgovci prekinjajo trgovinske zveze z ruskimi tvrdkami in odpovedujejo svoje dcsedanje zveze. Veliko pozornost vzbujajo, ker obsojajo kake štiri dni sem japonsko časopisje postopanje Rusije nasproti Kitajski. Ruska vlada se zato hitro pripravlja za vojsko. Irkutski vojaški okraj je dobil novega poveljnika, generala Nikitina, ki je zelo sposoben častnik, energičen in sovražnik Kitajcev. Rusija pošilja neprestano vojaške po sibirski železnici proti kitajski meji. Nadalje tudi ni Rusija še preklicala poizkusne mobilizacije. Višji poveljnik transbajkalskih kazakov je poročal, da stoji ob rusko-kitajski meji že 320.000 kitajskih vojakov in da vlada panika med ruskim prebivalstvom v Mandžuriji. Dne 31. marca je pa zboroval v Pekinu ministerski svet pod predsedstvom princa Čina, ki je sklenil zahtevati, da naj Rusija takoj umakne svoje vojake iz Ilija. Več kitajskih častnikov, ki se izobražujejo v japonski armadi, je pozvanih, da se vrnejo nazaj na Kitajsko.

Zdravniški vestnik.

Profesor Sticker, eden največjih raziskovavcev epidemij v svojem najnovejšem delu o loimologiji, to je vzrokih in zakonih kužnih bolezni, kritično premotruje nauk o bakterijah in dokazuje, kako so sodobne medicinske predstave o tem pomankljive ter razodevajo pomanjkanje filozofskega mišljenja. Bakterije niso in nikakor ne morejo biti ne edini, ne specifični vzrok bolezni, marveč le so vzrok v silno zapletenem procesu nastanka bolezni, kakor tudi bakterije kot take nikakor ne morejo razložiti nastanka, razširjanja in pojemanja epidemij. Profesor Sticker pripisuje bakterijam le nekaj sopovzročujoči pomen poleg klimatičnih, teluričnih, psihiških in drugih nam še neznanih pogojev. Današnje zmotne predstave o bakterijah izvirajo iz napačnega pojmovanja eksaktnosti, ki jo razumeva moderna medicina čisto materiališko. Stickerjeva izvajanja in sploh vsa njegova dela bodo brezdvomno sčasom razbistrila še marsikatero zmotno nazore v sodobni medicinski vedi.

Dr. X.

Književnost.

»Mali protialkoholni katekizem« za male pa tudi za velike ljudi je izšel ravnokar. Ima prav lično obliko, obsega 33 vprašanj na 12 straneh, na koncu otrokom primerno pesmico, na znotranjih straneh ovitka pa dve sličici, ki jih bodo otroci gotovo z veseljem gledali. Knjižica stane 10 vinarjev. Naroča se pri knjigovoznici Katol. tiskarne; posamezni izvodi se dobijo tudi v Ničmanovi prodajalni. — Ta knjižica, kakor je mala in nezatna, je vendar velkanskega pomena za protialkoholno akcijo in s tem za materialno in moralno blaginjo našega ljudstva sploh. Če kje, se mora ravno s protialkoholnim delom začeti pri mladini. Zato je izdalo protialkoholno glasilo »Zlata Doba« parolo: »Vrzi se na mladino!« — A marsikdo ni prav znal, kako bi se vrigel. Tu imate zdaj, v tej drobni knjižici, pomoček in navodilo za učitelja in učenca, kako se te stvari v šoli lotiti. V vsaki šoli se lahko potom nje uvede ono delo, ki ga je šolska oblast doslej zanemarjala, ki je pa eno najpotrebnejših, namreč vzgoja ljudstva k treznosti. Vsi prijatelji mladine in ljudstva bodo z veseljem pozdravili to drobno knjižico in jo uvedli v šole svojega okraja; potem otrok bodo pa vplivali v tem smislu tudi na odrasle. Pot, najlažja ju

najkrajša, kako priti alkoholizmu do živega je pokazana in odprta. Hodimo po njej!

PRED NOVIMI VOLITVAMI.

Stranke se že pridno pripravljajo na nove volitve in izdajajo volivne oklice, razven »Poljskega kola«, ki je sklenilo, da ne bo izdalo volivnega oklica.

Na Dunaj je prišel ogrski ministerski predsednik grof Khuen s finančnim ministrom Lukacsem. Zaslíhal ga je včeraj cesar, da mu poroča o političnem položaju na Ogrskem.

Khuen namerava tudi konferirati z Bienerthom, ko ozdravi. Rad bi namreč dosegel, da bi avstrijski državni zbor pričel razpravljati o obrambni stvari še pred poletnimi počitnicami. Ogrskemu parlamentu predloži brambeno reformo še pred Veliko Nočjo.

NEMŠKI SVOBODOMISELNI POSLANSKI ODPOVEDALI »ROMANJE« V RIM.

Znani dr. Steinwender je naznanil podpredsedniku laške poslaniške zbornice, Capelliju, da nemški svobodomiselni poslanci zaradi razpusta državnega zbora in zaradi državnozbornskih volitev ne bodo romali v Rim, pač pa upa, da se poslanci nemškega frajzina udeležijo jeseni rimskih slavnosti.

PRVI AVSTRIJSKI DREADNOUGHT.

Kakor znano, izpuste v morje dne 24. junija prvi avstrijski dreadnought. Graditi so ga pričeli dne 23. julija 1910. Dodelanih je dozdaj 40 odstotkov ladje. Popolnoma izdelana bo gotovo že koncem leta 1912. »Viribus unitis«, naš pri dreadnought, dobi 13-7 m dolge topove, ki bodo tehtali 54.000 kg, razstrelivo bo tehtalo 113, kroglja 450 kg.

ODSTOP ŠPANSKEGA MINISTRSTVA PREDSEDNIKA CANALEJASA.

Ministrstvo Canalejasovo je odstopilo zaradi razprave v zbornici glede na Ferrerjevo zadevo. V Madridu je bilo zaradi demisije vse razburjeno. V soboto se je v Madridu sodilo, da poveri sestavo nove vlade kralj generalu Wyelerju, da dobi armada popolno zaščeno za žalitve, ki so padle proti njej v zbornici. Danes dopoldne došla brzjavna poročila o španski krizi slovejo:

Španska zbornica odgodena.

Madrid, 3. aprila. V zbornici je prečital 1. t. m. predsedstveni tajnik, da je ministrstvo demisijoniralo, nakar je bila zbornica odgodena.

Kralj poveri najbrže sestavo nove vlade zopet Canalejasu.

Pariz, 3. aprila. Iz Madrida poročajo: Ministerska kriza je vse presenetljiva. Znano se je, da so vojaški elementi nasprotovali reviziji Ferrerjevega procesa, a svobodomiselna družal je sodila, da so bile vojaške želje zgolj platonične in so sodili, da se vojni minister ne bo izjavil solidarnim z vojaškimi zahtevami. Stališče vojnega ministra je dovedlo do odstopa Canalejasove vlade. Položaj je zelo zmeden. »Matin« poroča: Kralj Alfonz je dolžan, da zopet poveri Canalejasu sestavo nove vlade. Če bi Canalejas odklonil, ni izključeno, da se sestavi liberalna vlada, ki bi ji predsedoval general Weyler. Zbornični predsednik Romanones je izjavil nasproti dopisniku »Echo de Parisa«, da po njegovi sodbi misli Canalejas še nadalje voditi posle, da se konča razprava o Ferrerju. Ravno tako sodi predsednik senata.

USMRČENJE SCHLICHTINGOVEGA MORILCA.

Dne 1. t. m., nekoliko po 7. uri zjutraj je bil ustreljen morilec podpolkovnika pl. Schlichtinga, vojak Resul. Eksekucija se je izvršila pred celim polkom, v katerem je bil Schlichting instruktor. Eksekucijski roleton je bil sestavljen iz 12 albanskih vojakov, ožjih morilčevih rojakov. Pri usmrčenju sta bila navzoča tudi nemška častnika instruktorja Veit in Sauer. Pet strelcev je predrlo morilčevo srce. Podpolkovnik Veit je vprašal morilca, če se kesa, da je usmrtil po nedolžnem Schlichtinga. Morilec je odgovoril mirno, da se ne kesa. Mirno je nato molil po mohamedanskem ritualu, se umil, nakar so ga ustrelili. Schlichtingova vdova je prosila sultana, naj moževega morilca pomilosti, a sultan je odklonil prošnjo, ker je smatral, da je dolžan časti Nemčije, da se morilec njej v zaščeno usmrtil. Schlichtinga so pokopali 1. aprila. Pri pogrebu so bili navzoči nemški poslanik, diplomatsko zastopstvo, vojni, mornariški, naučni in finančni minister, vsi višji častniki, službe prosti subalterni častniki in nepregledna množica. Truplo Schlichtinga se prepelje v Nemčijo.

Dnevne novice.

+ **Kmečka zveza za ljubljansko** je imela včeraj, 2. t. m., svojo in je soglasno izrekla dosedanje gosc. državnemu poslancu dr. Susteršiču zaupanje in sklenila prositi, da še nadalje kandidira v okraju za državni zbor. **Odbor je korporativno šel k dr. Susteršiču ga naprosil, da zopet kandidira, Susteršič je sprejel kandidaturo.**

+ **S. L. S. na delu.** Včeraj popoldne se vršila na Vrhniki dva shoda. Prve bil ustanovni shod gospodarske zadruga. Govoril je o zadružni, osobito o pomenu označene za gospod. dr. Lovro Pogačnik. Za pa se je vršil shod Kmečke zveze, katerem je govoril Jos. Gostinčar o vnanju državnega zbora in o vzrokih razpusta zbornice. Zborovalci so se z navdušenjem zaupnico Slovenski ljudski Stranki. Shod je bil dobro obiskan.

+ **Predavanje dr. Kreka na Dunaj-Rafaelova družba** za varstvo avstrijskih izseljencev ima na Dunaju v četrtek, dne 6. aprila, ob 6. uri zvečer v storih Leonove družbe svoj občni rok. Po občnem zboru predava dr. J. K. o načelih varstva za naše izseljenke. Predavanje se vrši v prvem okraju, Kerkerstrasse 8, 1. nadstropje. — Vstop st.

+ **Zadružništvo in deželni odbor.** Deželni odbor je sklenil: 1. Glede deželne garancije za zadružno organizacijo deželni odbor posluži tozadevnega oblastila deželnega zbora le v slučajih potrebe kake v Zadružni zvezi včlane zadruga ali Zadružne zveze same. V vsakem slučaju se zahteva v obo varnosti te garancije od priznanega zavoda primerne zastave kakor bi posebnega poročstva od strani Zadružne zveze. 2. Deželni odbor občuje z drugimi redno samo potom Zadružne zveze.

+ **Iz deželnega odbora.** V c. kr. deželni zdravstveni svet je mesto izstojnega primarija dr. Defranceschija imenovan prosekotor deželne bolnice dr. Plečnik. — V okrožni zdravstveni zaupni bolniški je imenovan Anton Jezerič. — Za deželna koncipista sta imenovana: dr. Ferdinand Tomažič in Bronislav Fischer; za stavbenega direktora Emanuel Hayne. — V okrajnih odbore so imenovani: za Kranjski deželni poslanec Iv. Zabret in J. Bidonja v Zalogu; za Tržič: Franc Ahačič, Ignar in Jakob Pernuš, poštenik pri Sv. Ani; za Kranjsko goro: Čebulj, gerent na Jesenicah in M. Č. občinski svetovalec na Koroški gori.

+ **Društvo Prijateljev Južnih Slovanov** (Tovarzystwo Przyjaciół Słowian południowych) se ustanovi v Krakovu dne 30. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani hotela Saškega, hkrati vrši sestanek južnih Slovanov.

+ **Nova senzacija na Hrvaškem.** Liberalni radikalci na Hrvaškem so sklenili izdajati v Zagrebu svoj list. V to mero se je zaletel »Srbobran«. »Srbobranu« odgovarja sedaj radikalna »Zavajava«, ki pravi, da se bo zahtevalo pomnilo, kje je denar, nabran za veleizdatniške žrtve in kdo je ta denar porabil.

+ **Celjsko »Zadružno zvezo«** vprašuje »Gorenjec«, ali ni leta 1910 vršil razizjo pri »Glavni posojilnici« drug vizor celjske »Zadružne zveze«. Kaj on dognal? In če ni ta strokovnjak dognal, kdo je odgovoren za izbero tega strokovnjaka.

+ **Istrske zadeve.** Minister za notranje zadeve, baron Wickenburg, je na prošnjo ministrskega predsednika naredal za bližnje dni konferenco na Dunaju, na kateri se bo obravnavalo o politični in upravni krizi v Istri, ki se zadnje čase vsled laške nestrpnosti zelo poostrela, tako da laška deželna oblastna večina šikanira hrvaške občine te pa od svoje strani vračajo, kolikor morejo, laškimi zavodom. H konferenci so vabljeni interesirani istrski vasiški in laški krogi, poleg teh pa tudi tržaški ces. namestnik princ Henlohe.

+ **»Ganglovec«** v album. Da bodo vsi učitelji vedeli, koliko veljajo našemu ljudstvu, jim objavljamo pisano, ki ga je te dni prejela »Slomškova zveza«. Ponatisnemo — razen imen — slavno: »Slavno tajništvo! Krajni ljudski svet v J. J. se obrača na slavno in prosi, da se mu naslednja izbija primerno ugodi. Tukajšnja učiteljska služba bo še enkrat razdana, ker je krajni šolski svet odklopno prošnjo nadučitelja J. J. Poizvedel namreč, da je velik nasprotnik duhovščine in prijatelj alkohola in ga je od tega odklonil. Zdaj pa prosimo, priporočite kakega boljšega učitelja katoliškega mišljenja, da ne bo kak liberalce. S spoštovanjem. Dne

28. marca 1911. Krajni šolski svet v . . . J. J., predsednik. Z enakimi in podobnimi prošnjami lahko postrežemo dan na dan.

— **Gospod Jakob Zumer umrl.** Gospod Jakob Zumer, znani veleindustrialec v Gorjah, je po dolgotrajni boleznici v nedeljo umrl. Star je bil 68 let. Blagi rajnik je bil 41 let občinski odbornik; županov pa je 27 let. Kot zvest pristaja naše stranke je vsa leta njenega početka stal vedno v prvih vrstah. Ni je akcije, da bi ne bil Zumer njen aktivni član, ne društva, ne družbe v Gorjah, povsod je bil vsaj odbornik. Ze leta 1879 je nastopil v javnosti ter osnoval Bralno društvo, isto uspešno deluje še danes. Hranilnici in posojilnici je od početka sem njen skrben načelnik; v kmetijskem društvu pa odbornik. V okrajnem cestnem odboru je bil rajnik duša vsega delovanja mnoga leta. Po njegovih načrtih so vpeljane malodane vse ceste, bodisi okrajne, ali občinske. Da je bil tudi član okrajnega šolskega sveta in zdravstvenega zastopnika ni treba omenjati. Nevenljivih zaslug pa si je pridobil s svetovnoznanim Vintgarjem. Ta naravni kras, to je naravno nadarjeni Zumer odprl svetnemu prometu. Sam je skozi več let žrtvoval velike vsote za napravo potov in prometnih sredstev. Vintgar je Zumerovo delo; izročil ga je »Prometnemu društvu«. Leta 1883. ga je odlikoval presvetli cesar s srebrnim križcem s krono za zasluge. V letu 1906 pa je bil odlikovan z zlatim križcem. Če kdo, je Zumer zaslužil odlikovanja. Po njem ne žalujejo le sorodniki in občani, po njem žaluje ves okraj, zlasti še reveži, kojim je bil vedno skrbni oče. Za njim žaluje tudi vsa S. L. S., kajti Zumer je bil v njenih vrstah svetel vzor kako se dela nesebično in požrtvovalno za ljudstvo. Zadnje delo njegovo je načrt za popravo in razširjenje župne cerkve. Kako se je z mladeniško srčnostjo lotil dela — in sedaj odtrgala nam je dobrotnika in svetovalca — nemila smrt. Blagi dobrotnik, počivaj v miru in uživaj plačilo pri Bogu!

— **Posredovalnica za vnovčenje živine.** Pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani se vrši v četrtek dne 20. aprila t. l. ob pol 10. uri popoldne v posvetovalni dvorani deželnega zbora posvetovanje glede naprave posredovalnice za vnovčenje živine. K posvetovanju se povabijo vse kranjske živinorejske zadruga, Zadružna zveza, Gospodarska zveza in Kmetijska družba v Ljubljani ter Splošna zveza kmetijskih zadrug in centrala za vnovčenje živine na Dunaju.

— **Mlekarski inštruktor.** Pri deželnem odboru se sprejme mlekarski inštruktor v začasni lastnosti z letno plačo 1600 K in aktivitetno doklado 504 K. Prosilci za to službo morajo dokazati, da so v mlekarski stroki praktično in teoretično izvežbani. Tozadevne prošnje, katere je opremiti s krstnim in domovinskim listom, spričevali o šolski in strokovni izobrazbi ter o znanju slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, naj se predložijo do 1. maja 1911 podpisane deželnemu odboru.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Do 1. aprila t. l. so bili izdani sledeči razpisi: Klasična filologija: Ljubljana (II. drž. gimn., L. Gr. sl., 25. IV.). — Moderna filologija: Brux (realg., Fr. D., 16. IV.), Dunaj II. (I. r., Fr. D. ali Fr. E.), Dunaj II. (I. r., Fr. D., 10. IV.), Dunaj III. (realg., E. D., 10. IV.), Römerstadt (dež. r., E. D. Fr., 30. IV.). — Historična skupina: Ljubljana (I. drž. g., 25. IV.). — Risanje: Trst (r., 25. IV.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— **Smrtna kosa.** 1. aprila zjutraj je umrl v Dol. Vrtojbi črkostavec v »Narodni tiskarni« v Gorici, Zorko Gorškič v 23. letu svoje starosti po kratki boleznici. — Dne 29. marca je umrl v Gorici kancelar v bolnišnici usmiljenih bratov, o. Osvald Palme. Pokojnik je bil doma iz Tannwalda pri Liberecu. Bil je splošno priljubljena oseba. N. p. v. m.!

— **Tajnostni aretaciji v Miljah.** Dne 5. marca t. l. je umrl v Sveti Brigiti blizu Milj (Muggia) 72letni Anton Marc, posestnik in kmetovalec, bivši črevljar. Par dni po njegovi smrti se je raznesla vest, da je rajni na smrtni postelji razodel, da je med 1874 in 1876 s sodrugoma Jožefom Babič, posestnikom več hiš in ene trgovine v nekem kraju blizu Milj, in Petrom Marcom, posestnikom blizu tam, izvršil roparski napad na poštni voz med Novim Gradom in Materijami blizu Gradišča; potegnili so verigo črez pot, da se je voz prevrnil, potem pa, odeti s krinkami, ubili postiljona in nekega potnika, doktorja, in oropali 70 000 goldinarjev. Ta vest se je zdela vsem tembolj verjetna, ker so se imenovani okoli teh let res naselili blizu Milj in si nakupili

posestva. Poštna direkcija v Trstu je na vprašanje odgovorila, da sta se okoli tega časa izvršila dva poštna ropa (svoje čase v Istri na dnevnem redu), in sicer 1872., pa med Pazinom in Flaminom, in 1876., toda med Puljem in Sanvinčentom. Tudi se pri nobenem teh ropov ni zgodil noben umor. Mogoče je, da se je poštni rop, ki so ga izvršili trije imenovani, zgodil še prej, ali pa je ljudski glas prvotno vest veliko prenašal. Ljudje so govorili, da je Anton Marc povedal o svojem zločinu v spovedi, pa takoj se je v miljski cerkvi oznanilo, da je bil za izpovednika don Guerra, o katerem je z absolutno gotovostjo izključeno, da bi bil spovedno tajnost prekršil. Mogoče je kdo prisluskoval, najbolj verjetno pa je, da je rajni po izpovedi, da odide iz sveta popolnoma pomirjen, celo stvar poveril kakim zaupni osebi z naročilom, da nekaj časa po njegovi smrti opozori oblast na njegovo dejanje. Oblast je reš že Jožefa Babiča in Petra Marca zaprla in odvedla v Koper; tudi je konfiscirala več listin pri njih. Sodišče zdaj poizveduje, če se je v imenovanih letih obravnaval kak slučaj ropa in kakšen.

— **Novo vojaško trdnjavo** zidajo na Gluhem Vrhopolju v goriških Brdih.

— **Velika žalost** se je doigrala dne 25. marca v Gor. Tribuši na Goriškem, ki je končala s tragično smrtjo — umorom 25letnega mladeniča Matevža Vončina. Glavno vlogo pri tej krvavi igri sta imela zopet alkohol in ples, »prijatelj« mladine.

— **Posledice alkohola.** Z Viča-Glince se nam piše: Vedno bolj se tu množe žalostni in pretresljivi slučaji žrtev škodljivca strupenega alkohola. V petek sem šel službeno po župniji. Na Viču na državni cesti sem naletel na cesti ležečega pijanega starega berača, ki je obležal vsled teže žgane pijače. Ko pridem na Glince, vidim, da je nek voznik stresel z voza živo klado po pijači omamljenega mladega delavca. Šele korec vode, ki mu jo je nekdo vtilil za vrat, ga je nekoliko zdramil, da je začel gledati, kje da je. Drugi dan zvem, da je na Viču pri nekem kozolcu nagle, neprevideane smrti preminul znani prosjak Jakob Z a k e l j, katerega smo v življenju večkrat videli v družbi alkohola. Baje se je tudi na dan svoje žalostne smrti nasrkal tega strupa. Toliko žalostnih slučajev doživimo dan za dnem v občini! In koliko jih ostane pa še za stenami posameznih delavskih družin skritih! In vkljub temu se ne zgamejo poklicane oblasti, ki vedno vpijejo, kako zboljšati žalostne socialne razmere. Zapirajo s krčevito skrbjo ugod raznim ošpicam, škrlatinki, kozam itd., a malo ali pa nič se ne stori, da bi se stopilo na prste najhujšemu škodljivcu človeške družbe preklicanemu alkoholu. Baje imajo tu samo trije gospodarji pravico točiti žganje. Je pa žganjetočov, kakor slišim, do 30, kjer gotovo ne gre vse po predpisih. Ko bi se v to poklicane oblasti nekoliko bolj vestno obnašale in se prepričale: kje, kedaj in kakšen alkohol se vese tu toči, oh, koliko bi se s tem dobrega storilo v zboljšanje žalostnih socialnih razmer, koliko nepotrebnih solza bi se posušilo!

— **Bivši župan se ustrelil.** V Subotici se je ustrelil bivši župan dr. Anton Dulič.

— **Vlom v župni cerkvi v Košani.** Iz Košane poročajo: V nedeljo, 2. t. m., je nekdo popoldne od 12. do 1. ure ukradel v farni cerkvi iz tabernakelja 100 do 150 hostij. Ključek je vzel v zakristiji iz predala. Odprl je, zaklenil in zopet spravil ključ. Posode je pustil nedotaknjene, tudi veliko sveto hostijo v ciboriju. Čuje se, da je bil tat bolj »gosposki«. Zadnji čas se več »umetnikov«, mladih »akademikov« in risbarjev za povečanje fotografij tukaj oglašajo. Zakaj ni orožniške postaje tu, ki je bila že »zagotovljena«? Na meji smo, falotje se pa skrivajo po naših stranskih kotih.

— **Prebivalstvo na Kranjskem.** Kranjska ima po novem ljudskem štetju 525.083 prebivalcev (za 16.933 več kot leta 1910). Hiš je na Kranjskem 91.014.

— **Vlom v vinko klet.** V noči 22. marca je bil izvršen vlom v klet gostilničarke Marije Jalen v Kropi. Tatovi so ukradli 200 litrov vina. Dva sumljiva domačina so zaprli.

— **Vreme v aprilu.** Po Falbovih prerokovanjih bo prve dni aprila jasno, a nekoliko vetrovno vreme. Barometer se bo dvigal, temperatura bo nad normalno. V drugem tednu bo barometer padal ob naraščajoči temperaturi; lahno deževje. Šele 13. aprila nastopijo viharji z močnimi izlivji dežja — sporednim pojavom kritičnega dne druge vrste, ki je 13. april. To neprijazno vreme bo trajalo preko Velike noči. Še le proti 18. aprilu se bodo poleg viharji, baro-

meter se bo dvigal, in sledili bodo solnčni pomladanski dnevi. Teh bo pa malo; kmalu bodo nastopili južno-zahodni vetrovi, ki bodo povzročali slabo vreme. 28. aprila je solnčni mrk, ki se pa v naših pokrajinah ne bo videl. Ta dan je kritičen dan prve vrste, ki bo imel za posledice potrese, vulkanske izbruhe, velike viharje. Slabo vreme bo trajalo še prvi teden maja. Ako bo vse to res, potem bo letošnji april popolnoma zaslužil svoje ime.

— **Veleizdatniški proces v Dalmačiji?** »Slavisches Tagblatt« poroča iz Dubrovnik, da so tamošnje oblasti uvedle preiskavo proti 200 Srbom in naprednim Hrvatim zaradi prestopkov napram državnim policijskim organom. Pri srbskih letovičarjih v Dubrovniku, ki so srbski državljani, so bile ponoči izvršene hišne preiskave, doslej še iz neznanih vzrokov. Čuje se, da se name-rava uvesti veleizdatniški proces po zagrebškem vzorcu. V zvezi s to zadevo je tudi potovanje cesarskega namestnika Nardellija na Dunaj.

Ljubljanske novice.

Ij **Odborova seja S. K. S. Z.** se vrši danes zvečer točno ob 8. uri v tajništvu v »Ljudskem domu«.

Ij **III. redni koncert »Ljubljane«** se vrši v veliki dvorani »Uniona« dne 7. maja t. l., ker so prvotno napovedanega dne 23. aprila volitve. Proizvajale se bodo na tem koncertu izključno nove, deloma še ne objavljene skladbe, med njimi šest narodnih pesmi zanimivih, po pristni melodiji in besedilu ter moderni harmonizaciji. Omenimo še Lajovčev mešani zbor »Z daljnega je morja«, ki je v svoji koncepciji edin zelo težaven za proizvajanje pa veleznimiv. Sodelovala bo tudi Slovenska Filharmonija in gojenec konservatorija v Lipskem, pianist g. Rudolf Bajde z eno svojih skladb.

Ij **Predavanje S. K. S. Z.** Opozarjamo vse člane in prijatelje na predavanje g. Rojine o delavskih razmerah v Parizu in Londonu, ki se vrši jutri v mali dvorani »Ljudskega doma«.

Ij **Podružnica »Slomškove zveze«** v Ljubljani ima svoj mesečni sestanek v četrtek, 6. aprila t. l., popoldne ob pol treh v »Katoliški tiskarni«. Predava č. g. katehet A. Čadež: »Ljudskošolski abiturienti.« Vabijo se člani v obilnem številu k sestanku.

Ij **Nič navdušenja** ni po Ljubljani za staro mestno gospodarstvo. Vse si želi izpremembe. Zato so tako klaverne priredbe, ki se vrše zato, da naj bi se dosedanja 15letna doba kimanja in terorizma na magistratu še nadaljevala. Semtertje se v kaki gostilni čuje kak hripav glas, ki si želi nazaj koritarstvo, sicer pa magistratovcem ljudje vedno bolj obračajo hrbet, ne pomagajo jim ne tudi najrazličnejši letaki, ki jih trošijo po Ljubljani, saj ljudje vedo po čim je liberalna farba pri volitvah. Luknje, ki je že napravljena na magistratu ne bode zamašil niti kak ključavničar Pust, ki je svojo obrtno delavnico prestavil v razne gostilne in obrtno vprašanje rešuje s pijačo, niti kak vodovodni instalater Babnik, ki bi dobro storil, da bi se vsestransko razkril in pojasnil zakaj je moral od ognjegasnega društva, pomagal ne bo niti kak Črnivec in naj še tako piha na naše kandidate. V znamenju take klavernosti se je vršil tudi zaupni shod liberalne stranke za postavljanje kandidatov. O shodu smo že prej poročali, predno se je vršil, popravljati moramo samo »Narodovo« poročilo o udeležbi. Ni bilo navzočih 300 oseb, ampak komaj 130. Ko so staromagistratovci videli svojo blamažo, so zagnili okna »Mestnega Doma«. Vseh kandidatov niso mogli postaviti, ker jih — imeli niso, daš se je Ribnikar cel dan vozil okolu s cilindrom. Marsikdo si bo premislil itj v tako čedno družbo, ki sodeluje pri »Jutru«. Kadarkoli je Ivan Hribar pred kakim korakom svoje politične smrti, takrat vedno prej zapoje dr. Triller. Tako je bilo tudi na tem shodu, na katerem je dr. Triller se zahvaljeval bivšemu ljubljanskemu državnoborskemu poslancu in izrekel željo naj zopet kandidira. Kakor se čuje, Hribar menda ne bo kandidiral, če pa bo, se ž njim že pomenimo in opustimo vso rezervo. Včeraj so zastopniki liberalnega starokopitarstva pripravili shod pri Rdečem križu v Rudniku, kamor sta prišla cela dva Rudničana, 12 naših pristašev iz bližine, vsega skup pa je bilo 30 do 40 oseb. Liberalci so hoteli dva naša moža vreči na cesto, pa so bili preslabotni. Ta slabost pa bo vedno večja in bo 23. aprila dospela do liberalne katastrofe.

Ij **Laž** je bila vedno glavno agitacijsko orožje liberalcev, poleg skrajne neodkritosrčnosti in zahrbtnosti. Tako kot laž, ima pa tudi volivna sreča liberalcev kratke noge. Laži in neodkritosrčnosti ima liberalna stranka zahvali-

ti velike poraze, temu je pripisati, da so se ogromne množice volivcev na Slovenskem s studom obrnile od nje. Sedaj glasilo te stranke, ki je skrbela le za zlahte svojih prvakov, piše, da bi Kregar in Štefe imela pripravljen rekurz na deželni odbor, ako bi prejšnji občinski svet zvišal nižjim uslužbenecem plače. Ta je še bolj debela kot Ribnikar! S takimi farbarijami, ne bodo magistratovci potegnili iz vode starih svojih korit, v katere se je natresalo samo za občinske svetnike in za višje uradnike. Vsak ve, da je tudi v deželni upravi pričela nova doba za nižje uslužbence takrat, ko je dobila glavno besedo S. L. S.! Liberalci pa nikdar niso imeli srca za nižje uslužbence, ampak samo — zase žaklje!

Ij Zborovanje ljubljanskih Nemcev. V soboto je priredil nemški volivni odbor za prihodnje občinske volitve v kazini shod, katerega se je udeležilo približno 200 oseb. Otvoril je shod odvetnik dr. Eger, ki je bil izvoljen tudi za predsednika. Dr. Eger je očital bivši magistratni gospodi, da se preveč tudi z vodovodom baha. Rekel je, da so Nemci izročili vse predpriprave za vodovod liberalcem, ko so ti prevzeli gospodarstvo na magistratu, radi obrtne šole pa da davkoplačevalci tudi vedo, kako smo prišli do nje. Govornik je dejal, da so liberalci Nemcem pismeno in s podpisi svojih prvakov dali izjavo, da imajo pravico do mandatov v občinskem svetu. Izrazil je, da Nemci upajo dobiti v I. razredu 3 ali 4 mandate, v II. in III. razredu 1 ali 2 mandata. Predlagal je, naj kandidirajo na prvih mestih: v I. razredu ravnatelj Pammer, trgovec Elbert, računski oficijal Staudacher in odvetnik dr. Eger; v II. razredu odvetnik dr. Ambroschitz, in inženir Schmid, v III. razredu skladiščnik Unger in strojevodja Reintaler. Nato je še dr. Binder razlagal novi volivni red. Predlogi dr. Egerjevi so bili sprejeti. Nemci vsekakor previsoko računajo.

Ij Kranjski vojevniški kor v Ljubljani je imel v nedeljo svoj II. redni občni zbor, ki je pokazal, da se društvo kljub mnogemu nasprotovanju lepo razvija. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika I. občnega zbora je podal predsednik g. Mihalič daljše poročilo o razvoju društva. Pri ustanovnem občnem zboru je bilo članov 76, danes jih je pa že 114. Ako bo šlo tako naprej, bo sedanje društvo kmalu doseglo prejšnje. Največji zadržek, da se ne priglase vsi člani bivšega kora, je ta, ker so naši nasprotniki razglašali vest, da je vlada ugrabila ali celo ukradla naš denar. Ti ljudje pač ne poznajo, oziroma nočejo poznati § 26. pravil prejšnjega društva, kateri izrecno pravi, da v slučaju, ako se društvo prostovoljno razide ali da ga razpusti vlada, pripade vse društveno premoženje deželni vladi, katera mora potem ustanoviti podpore za onemogle veterane, vdove ali sirote. To je vlada tudi storila in 18. avgusta se bodo te podpore prvič razdelile, kakor jih bo priporočal kuratorij desetih članov bivšega društva. To je tako lepo, da lepše biti ne more. V naši nesreči je sreča, da bodo s tem denarjem osrečeni revni veteranci. Sicer so pa tisti, ki jim to ni všeč, tega sami krivi, saj so imeli 33 let časa, da bi izpremenili § 26. društvenih pravil. Očitano se je tudi, da društvo ni javn onastopilo, da ne sme nositi obleke, da še ni priseglo zvestobe baronu Schwarzju. V nekem listu je bila priobčena celo karikatura, na kateri se stare zaslužne vojake, ki so se borili za domovino, na nesramen način smeši. (Silno ogorčenje.) Kar se tiče obleke, ima društvo pravico nositi uniformo. To nam je dovolila deželna vlada. V zadoščenje, ker se nas je v gotovih listih sramotilo, pa nam bodi izjava c. kr. kornega poveljstva, da so se kranjski vojaki nasproti vsakemu sovražniku dejansko odlično bojevali, in pa izjava vojvode Virtemberskega, ki je dejal, da ne pozna boljšega polka, kakor je kranjski 17. pešpolk. — Na predlog g. predsednika Mihaliča se je sklenilo, da se nabavi društvena zastava, katera imej na eni strani avstrijski, na drugi pa kranjski grb. — Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je bilo v pretečenem letu 1567 K dohodkov, izdatkov pa 1207 K 90 vin., tedaj znaša prebitek 359 K 10 vin. Skupno društveno premoženje je znašalo 31. decembra 946 K 60 vin. Za preglednike so bili izvoljeni gg. Gostič, Brate in Dolenc. Sklenilo se je tudi zvišati tedenske podpore od 4 na 6 K za deset tednov. Konečno se je g. predsednik zahvalil za mnogobrojno udeležbo ter pozval člane, naj grejo med svet in povedo, da novo veteransko društvo ni tako slabo, kakor je opisujejo nasprotniki. Razvilo se bo v kratkem prav tako, kakor je bilo prejšnje. S trikratnim »živijo«-klicem na presveticu cesarja je nato zaključil g. predsednik lepo

uspeli občni zbor. Društvu tudi mi želimo najboljšega prospevanja, vsaj imalepo patriotično nalogo. Menda je ravno to vzrok, da izvestni ljudje gledajo društvo po strani in da je bilo društvo napadeno v listu, kateremu je tako silno napoti avstrijski patriotizem. Veteranci pa naj bodo prepričani, da bodo pri svojem stremljenju dobili podporo vse poštene javnosti. Na take izbruhe, kakor se jih je čitalo na poštene slovenske vojake v izvestnih listih, pa se lahko prav primerno odgovori pri volitvah. Ljudje, ki psujejo poštene ljudi, naj ostanejo sami!

Ij Inšpektor tobačne reži je na Dunaju g. Alojz Hlavček, preje ravnatelj tobačne tovarne v Ljubljani je danes nenadoma umrl.

Ij Stavka krojaških pomočnikov se je danes pričela v Ljubljani. Pomočniki zahtevajo 50dostotno izboljšanje plače, mojstri so izjavili da dajo 30dostotno zvišanje, kar so pa pomočniki odklonili. Pomočniki zahtevajo tudi kolektivno pogodbo.

Ij Nedanjo tovarno vžigalec na Poljski cesti in strojno ključavničarsko delavnico g. Fakina je kupil tukajšnji tovarnar g. Adolf Hauptmann za 55.000 kron.

Ij Tujski promet v Ljubljani. Meseca sušca je došlo v Ljubljano 4938 tujcev; 784 več kakor meseca svečana in 84 več nego meseca sušca l. l. Nastanilo se jih je v hotelih: Union 1189, Slon 935, Lloyd 373, Cesar avstrijski 252, Južni kolodvor 159, Štrukelj 148, Malič 135, Ilirija 133, Tratnik 114, Tivoli 105, Bavarski dvor 84 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1311.

Ij Za notarja v Ljubljani je justični minister imenoval bivšega notarja v Kostanjevici g. M. Hafnerja.

Ij Od južne železnice. V Ljubljano so premeščeni gg. nadrevident Ant. Kozlevčar iz Trsta, pristav Oskar Szillich iz St. Petra na Krasu in dosedanji načelnik v Prestraneku, asistent Josip Režan. G. revident Konrad Terček iz Poljčan pa pride za postajenačelnika v Prestranek.

Ij Za avskultanta je imenovan pravni praktikant pri tukajšnjem deželnem sodišču Kajetan vitez Premerstein.

Ij H konkurzu »Glavne posojilnice«. Nadsodišče v Gradcu je na rekuz dr. Egerja izreklo, da deželno sodišče ni storilo prav, ko je odredilo drugi volilni narok, razveljavilo je tozadevni deželnosodni sklep in naročilo, da izda svojo odločbo glede oskrbništv konkurzne mase na podlagi prvega volilnega naroka. Na tej podlagi je odločilo deželno sodišče, da je konkurzni upravitelj odvetnik dr. Oblak, njegov namestnik pa dr. Vodušek.

Ij Kap zadela. Danes zjutraj so našli mrtvega na Radeckega cesti šte. 24 Jakob Štruklja, bivšega lesnega potnika, rojenega leta 1851 v Radeku in tja pristojnega. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je konstatiral, da ga je zadela srčna kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

Ij Dva kolesa ukradena. V soboto zvečer je bilo pri Čonšku iz veže ukradeno uradniku Ivanu Pavšiču kolo »Dürkop Diana«, vredno 150 K. Kolo ima veliko polno prestavo, na zvoncu, ki se precej maje, je vtis tvrdke J. Jax. Kolo je model 52 in ima tovarniško številko 56.790. Na Jurčičevem trgu pa je bilo istega dne popoldne iz neke veže ukradeno mesarju Franu Lovšetu kolo »Meteor«, vredno 140 K. Kolo je imelo tovarniško številko 52.028. Pozor pred nakupom!

Ij Umrli so v Ljubljani: Iva Murnik, žena tovarniškega zastopnika, 37 let. — Matilda Rogelj, hči mestnega policijskega stražnika, 1 leto. — Jakob Mohar, prosjak, 65 let. — Ana Černič, posestnikova hči, 5 let. — Marija Lesjak, delavčeva žena, 43 let. — Gabrijela Lukič, zasebnica, 74 let. — Ana Jurasek, žena ubiralca glasovirjev, 24 let. — Katarina Japelj, učiteljeva vdova, 71 let.

Štajerske novice.

š Vpokojeni župnik č. g. Kos pri Sv. Martinu v Rožni dolini je včeraj umrl. Pogreb bo jutri v torek ob 11. uri dopoldne. N. v m. p.!

Telefonska in brzojavna poročila.

KOROŠKI SLOVENCİ IN DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE.

Celovec, 3. aprila. Izborni obiskan shod zastopnikov cele slovenske Koroške je včeraj zvečer v Celovcu soglasno in z navdušenjem odobril postopanje »Slovenskega kluba« ter klubu, njega načelniku dr. Šusteršiču in poslancu koroških Slovencev Grafenauerju izrekel popolno priznanje in zaupanje.

Celovec, 3. aprila. Shod zastopnikov koroških Slovencev je včeraj v Celovcu z velikanskim navdušenjem proglasil za kandidata slovenskega volivnega okraja Grafenauerja.

K DRŽAVNOZBORSKIM VOLITVAM.

Praga, 3. aprila. Bivši minister Pacak bo kandidiran v Kutnigori, bivši minister Prašek pa ne namerava več kandidirati in se namerava popolnoma odtegniti političnemu življenju. Dunajski Čehi zahtevajo mandat na Češkem.

Brno, 3. aprila. Katoliško-narodna stranka na Moravskem postavi v vseh volivnih okrajih kandidate.

VOLITVE NA MORAVSKEM.

Brno, 3. aprila. Katoliško narodna stranka postavi lastne kandidate po vseh moravskih volilnih okrajih.

PRVI RAZBITI VOLIVNI SHOD.

Praga, 3. aprila. V Holešavici so imeli 1. t. m. mladočehi volivni shod, na katerem je poročal urednik Anz. Z mladočehi so se pa stegli realisti, tako da se je moral shod predčasno razpustiti.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V GALICIJI.

Lvov, 3. aprila. »Kurjer Lwowski« poroča, da bo postavila »Poljska Ljudska Stranka« povsod kandidate, kjer količkaj upa na zmago.

POLETNI DELOVNI PROGRAM OGRSKEGA PARLAMENTA.

Dunaj, 3. aprila. Cesar je včeraj sprejel ogrskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja v poldrugo uro trajajoči konferenci. Grof Khuen je cesarju poročal o dosedanjem parlamentarnem delu in mu predložil delovni program za poletno zasedanje, katerega je cesar v popolnem odobril. Cesar se popolnoma strinja s predlogami, da pridejo vojaške predloge koncem aprila ali začetkom maja pred ogrski državni zbor in se v poletni sezoni rešijo. Te predloge so: 1. izpopolnitev honveda, 2. reforma vojaškega kazenskega procesa in 3. brambna reforma. Grof Khuen je, predno je šel k cesarju v avdienco, konferiral s skupnim vojnim ministrom in honvedskim ministrom Hazayem o podrobnih vprašanjih vojaških reformnih predlog. Kakor se govori, je nova brambna postava že gotova, reforma kazenskega vojaškega postopanja pa tudi, izvzemši sporno točko glede razpravnega jezika na Ogrskem. Konferenca barona Khuena z avstrijskim ministrskim predsednikom baronom Bienerthom v teh zadevah se je morala odložiti, ker je baron Bienerth nekaj obolel, zato se bo vršila prihodnji torek, ko pride Khuen zopet na Dunaj.

Dunaj, 3. aprila. Ker je baron Bienerth od svojega prehlajenja že ozdravel in je danes bil že v svojem biroju v predsedstvu ministrskega sveta, se bo grof Khuen že jutri pripeljal na Dunaj, da doseže z baronom Bienerthom popolni sporazum v zadevi novih vojaških zakonov, zlasti kar se tiče reforme kazenskopravnega reda, glede katerega se je med avstrijsko in ogrsko vlado v vprašanju razpravnega jezika dosegel dozdej pač sporazum glede bistva, ne pa v formalnem oziru.

LAŠKE PRITOŽBE.

Trst, 3. aprila. »Piccolo« se zaganja v vlado, ker je odrekla istrskemu deželnemu zboru sankcijo za davek na žganje, češ, da hoče s tem prisiliti laško večino, da zoper Slovane odjenja. Lahom tudi ni všeč, da je vlada sklicala konferenco, na kateri bi postala laška nasilja očita. Lah od vlade zahtevajo, naj pusti večini delati, kakor hoče, češ, da se je vlada v svojem razpuštilnem dekretu glede parlamenta postavila na isto stališče.

NOV KABINET CANALEJAS.

Canalejas zopet šef kabineta. Madrid, 3. aprila. V zbornici se je oficijelno naznanilo, da je kabinet Canalejasev demisioniral. Kralj Alfonz je pa sestavo novega kabineta zopet povelil Canalejasu in ga obenem zagotovil svojega zaupanja. Pooblastil ga je tudi, da izvrši v kabinetu tiste izpremembe, ki so potrebne, to je, naj nadomesti vojnega in fin. ministra.

VSTAJA V MAROKU.

Tanger, 3. aprila. Iz južnega in osrednjega Maroka prihajajo čedalje bolj resne vesti. Vstaši so porazili vladne šerifske čete in se pripravljajo na to, da naskočijo Fez. Fez se v takem slučaju ne bo mogel dolgo držati, ker manjka čet, živil in municije.

Tanger, 3. aprila. Razširja se vest, da so berberski rodovi Fez že naskočili in zavzeli ter proglasili za sultana Izmaela. To vest je treba z rezervo sprejeti.

VSTAJA V ALBANIJI.

Cetinje, 3. aprila. Iz meje prihaja poročilo, da se na turški strani v neprenehoma prasketanje pušk in nenje topov. Med albanskimi vstajalnimi četami je prišlo pri Deplaninici do boja in so čete vstajale nazaj.

Skader, 3. aprila. Vali poroča, da prišlo med vstaši in četami do boja katerem je na strani turških vojakov bilo 13 ranjenih, 3 so pa padli. Čete vstaje zapodile s planine, na kateri bili slednji zavzeli pozicije, druga jaška kolona pa je zasedla vasi južno od Tusija, ki je od vstajsev zased Turške čete se zdaj pomikajo proti siju, da zapodijo iz njega rebele.

Skopje, 3. aprila. Vlada računamčznostjo, da se vstaja razširi tudi vzhodni Albaniji.

Rim, 3. aprila. Od laške vlad strani se zagotavlja, da bo laška vlad glede vstaje v Albaniji ostala popolnoma neutralna. Tudi se demontira, bi znana prisma Ricciotti Garibana nameraval s prostovoljci priti na pomoč Albancem. »Giornale d'Italia« vaja, da se Lah nočejo nikakor vmevati v tako kočljivo vprašanje kakor albansko.

EKSPPROPRIACIJA LATIFUNDIST V TESALIJI.

Atene, 3. aprila. Zbornica je po dgi debati sprejela zakon, po katerem veleposestniki v Tesaliji s silo razlajo in posestva potom žreba razdeli med kmete.

OB ŽELEZNIŠKI NESREČI RANENIH 17 OSEB.

Pariz, 3. aprila. Iz tira je skočil severnem kolodvoru vlak. Ranjenih bilo 17 oseb.

VELIH HOTEL ZGOREL.

Pariz, 3. aprila. Iz New Yorka poroča: Požar je uničil razkošni hotel Ricadonas v Gorney Islandu. Dim zadušil šest ognjegascev. Goste so šli.

TRDNJAVA SE PODRLA.

Antwerpen, 3. aprila. Trdnjava v laß se je podrla, ker temelji niso mogli nositi težkih oklopnih stolpov. Dela so se še pravočasno rešili. Škoda znaša 2 milijona frankov.

NESREČA AVIATIKA.

Kodanj, 3. aprila. Ponesrečil aviatik Sand, ki je padel 15 metrov globoko. Letalni stroj je razrušen, Sand nevarno ranjen.

STAVKA MESARSKIH POMOČNIKOV.

Dunaj, 3. aprila. Tu se priprav stavka mesarskih pomočnikov. Stav izbruhne že pred Veliko nočjo.

VELIKA AVTOMOBILNA NESREČA.

Mentone, 3. aprila. Tu se je zgodila velika avtomobilna nesreča. Nek avtomobil se je namreč zaletel v železniški drog, tako da se je avtomobil popolnoma razbil. Pri tem si je mehanik cherat zlomil vrat in takoj izdihnil. Dunajčan Janez Kohout, uslužbenec neke modne zaloge v Mentoni, je zabil dvojno frakcijo lobanje, šofer Grobauer si je zlomil več reber, nek Dunajčan pa se je na več krajih hudo ranil.

750.000 LITROV PIVA NA CESTI.

Bruselj, 3. aprila. Neka zaloga piva se je 1. t. m. v Bruslju podrla. Blizu ceste je preplavilo 750.000 litrov piva.

POTOPLJENE LADJE.

London, 3. aprila. Velik vihar razsajal dne 1. t. m. na morju, ki je Angleško od Evrope. Dvanajst ladij zadelo ena v drugo, več se jih je potopilo. Norveški parnik »Nervion« je potopil z nemškim parnikom »Friedrich Heinrich« in se je tekom 25 minut potopil. Neka ruska jadrnica je pri otoku Wight zavozila v neki angleški parnik ki se je zato potopil, za njim se je potopila tudi ruska jadrnica. Posadka sta se rešila.

STRELA UBILA TRI IN RANILA VEČ OSEB.

Berolin, 3. aprila. »Lokalanzeige« poroča, da je tresčilo dne 1. t. m. v Siegburgu v skedenj, kamor je zbežalo pred viharjem več oseb. Strela je ubila tri osebe, več jih je pa nevarno ranila.

TRAMVAJSKI VOZ ZGOREL. — TROJESEBE ZGORELE.

Lizbona, 3. aprila. Vnel se je voz na ulične električne železnice. Tri osebe bile ranjene; prva je na mestu umrla, druga je umrla v bolnišnici, tretja pa še bori s smrtjo.

Razne stvari.

Ponesrečen parnik. Parnik »Crestford« se je potopil na vožnji med Newcastleom. Utonilo je 22 oseb.

Vojak na straži — morilec. Iz Milana poročajo: Pred nekaj časom so našli zunaj mesta na travnikih truplo elegantno oblečenega gospoda, ki je bil nasilno umorjen kot so dognali! Truplo je imelo več ran, prizadetih z bodalom. Vsa poizvedovanja za morilcem so bila brezuspešna. Naenkrat pa se je zadeva pojasnila. Sum se je obrnil na vojaka Francesco Spolettija, ki je začel nenadoma velike vsote denarja zapravljati, kar je bilo zlasti še sumljivo, ker se je dognalo, da je bil za časa umora na straži pri nekem erarnem skladišču v bližini, kjer se je umor izvršil. Nadaljna preiskava je tudi dognala, da je Spoletti opazil samotnega sprehajalca, prisilil ga s puško v roki, da je šel z njim v osamljen kraj, kjer ga je umoril z bodalom. Morilec je svoj čin že priznal.

Doječe natere

dobe s Scott-ovo emulzijo nove moči ne samo zase ampak tudi za otročička. Mleko se pomnoži in je redilnejše; dete postane naravno cvetoče in živahno. Njen okus je prijeten in ni nikoli zoper, celo pri daljšem uporabljenju. Se več, 3109

SCOTT-OVA emulzija

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

je gotovo bistveno bolj učinkujoča kot navadno ribje olje, in več sto babic najtopleje priporoča v svojih pismih Scott-ovo emulzijo

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorološko poročilo.

Višina n. moriem 306·2 m, sred. zračni tlak 736·0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	735·4	9·2	sl. jug.	jasno	
2	7. zjutr.	35·1	3·5	sl. svzh.	"	0·0
	2. pop.	32·4	16·9	sr. jzah.	"	
3	9. zveč.	31·4	10·5	sr. zah.	oblačno	
	7. zjutr.	27·5	7·1	sr. svzh.	sk. obl.	0·0
	2. pop.	24·1	13·2	sl. jzah.	dež.	
		Srednja predvčerajsnja temp 0°, norm. 5·4°				
		Srednja včerajsnja temp 8·7°, norm. 6·6°				

1095 Zahvala.

Za vse številne dokaze odkritosrčnega sočutja, ki so nam došli od raznih strani povodom prezgodnje izgube preljubljene naše hčerke, oziroma sestrice

ANICE

dalje za številno spremstvo na njenem zadnjem potu in sploh za vso izkazano ljubav se vsem dragim prijateljem in znancem najiskrenejše zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo smo pa dolžni gosp. zdravniku dr. Rusu za ves velik trud, ki ga je imel na domu, gosp. primariju dr. Gregoriču pa za požrtvovalnost, ki jo je izkazoval naši umrli ljubljenci v dež. bolnici. Bog jima obilo povrni!

Ljubljana, 3. aprila 1911.

Žalujoča rodbina Černičeva.

Proda se popolnoma dobro ohranjen

pisalni stroj

za K 70.—. Pismena vprašanja naj se blagovoliijo nasloviti na upravništvo „Slovenca“ pod „Stroj 70“.

Samostojna kuharica

1025 za vse se išče.

Biti mora pridna, pošena in varčna v gospodinjstvu. Ponudbe se prosijo poslati na naslov: Ūnton Kašman trgovec z železnino v Škofji Loki.

Slušatelj

štirimesečnega združnega tečaja na Dunaju, samski absolvent ene gospodarske šole z odliko išče primerne službe. Cenjene ponudbe naj se blagovoliijo poslati na upravništvo tega lista.

Braino društvo, občina, posojilnica, gasilno društvo in kmetijsko društvo v Gorjah naznanjajo vsem svojim članom pretužno vest, da je njihov preblagorodni gospod

Jakob Žumer

ustanovnik in častni član bralnega društva; večletni odbornik, župan in častni član občine; ustanovnik in predsednik posojilnice; ustanovnik in podporni član gasilnega društva ter ustanovnik in odborak kmetijskega društva

danes dne 2. aprila opoldne, po dolgotrajni bolezni, v 68. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v torek, dne 4. aprila ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Vintgarju.

Blagega rajnika priporočamo vsem cenjenim članom v časten spomin.

Gorje, dne 2. aprila 1911.

1090

1091

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je blagorodni gospod

Jakob Žumer

veleindustrialec, imejtelj zlatega in srebrnega križca s krono, predsednik Hranilnice in posojilnice, Prometnega društva, občinski svetovalec, bivši 27 letni župan itd.

danes 2. aprila opoldne po dolgotrajni bolezni, večkrat previden s svetimi zakramenti, v 68. letu mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v torek 4. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Vintgarju. Blagi rajnik se priporoča v blag spomin in molitev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi gorjanski.

Vintgar - Gorje, dne 2. aprila 1911.

Žalujoči ostali.

Št. 10733.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da se vrši v torek dne 4. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih razpuščenega društva »Narodne delavske organizacije«, v bivšem vojaškem oskrbovališču na Dunajski cesti št. 1

prostovoljna dražba

razne hišne oprave, knjig in brošur. — Kupci se vabijo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

1093

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 30. marca.

Pšenica za april 1911	11·66
Pšenica za maj 1911	11·47
Pšenica za oktober 1911	11·76
Rž za april 1911	8·34
Rž za oktober 1911	8·14
Oves za april 1911	8·69
Koruza za maj 1911	5·66

Organist in cerkvenik

dobi službo v Svibnem pri Radečah. Nastopi lahko takoj. Ima prosto stanovanje v mežnariji, vrt, drva v hosti, žitno in vinsko biro in nekaj denarja. Dohodki so še dosti dobri.

Župni urad v Svibnem,

1084

dne 1. aprila 1911.

Otvoritev pasarske obrti!

Slavnim cerkvenim predstojništvom udano naznanjam, da sem otvoril svojo novo in dobro urejeno

delavnico za cerkveno orodje in posodo

v Ljubljani, na Poljanski cesti 10

v kateri bodem izdeloval vsa v pasarsko obrt spadajoča dela, kakor monštrance, kelihe, ciborije, lestence, svečnike itd., v strogo pravilnem slogu. 1064

Sprejemal bodem tudi vsakovrstna popravila ter jih izvrševal kar najsolidneje.

Izkušnje, ki sem si jih pridobil tekom večletnega delovanja pri tu- in inozemskih tvrdkah prve vrste, so mi porok, da mi bode mogoče postreči prečistiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom v vseh ozirih najzanesljiveje, zato se priporočam za vsa nova naročila, in popravila. Z vsem spoštovanjem

Filip Tratnik, pasar
Ljubljana, Poljanska cesta št. 10.

Ustanovljena 1810. Ustanovljena 1810.

Najstarejša slovanska tovarna paramentov

Josip Neškudla

Olomuc

1089

priporoča po čudovito nizkih cenah, jamčeno najboljše kakovosti paramente, baldahine, bandera, zastave, bogoslužno opravo, v ognju pozlačene kelihe, monštrance, ciborije, svečnike, lestence, svetilke in križeva pota.

Stari paramenti se do dobrega popravijo.

Za ubožne cerkve znaten popust.

Cene konkurenčne, do 30% nižje!

Pošiljatve na ogled brez obveze, ceniki zastojli Zgorajšnji zavod priporoča več kn. šk. konzistorijev in kapitljev.

Proda se ce-steklena stena, primerna za no: Lepa velika 2 velika pudelna lepil močnih stelaž, in 4 lepe mize; več delabrov za več električnih svetilk, primer-plin; za pred 1042 3 in več obločnic izložbe. Popraša se pri I. Grobelniku v Ljubljani Pred škofijo I/III nadstr.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

H. SUTTNER urar, prva največja domača tovarniška varstvena znamka. **IKO** exportna tvrdka ur zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Ljubljana Mestni trg. Brillanti, ponizki ceni.

LENASILjubljana,
Stritarjeva ulica
št. 4.

&

GERKMAN**Organisti pozor!**

Radi opustitve službe prodam eno leto star

harmonijtvrdke M. Hörngel, Lipsko, amer. sistem, z 11 spremenl. 200 K pod prvotno ceno. **Ivan Kos** organist Sava ob juž. železnici. 1029**Trgovski pomočnik**

mešane stroke išče službe. Nastop lahko takoj. — Pomudbe na upravo tega lista pod „Pomočnik“. 1060

CYCLES KINTA K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so 866 „Kinta“-kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani cenoški brošurice. **N. Camernik**, Ljubljana, Dunajska c. 9. Špecljarna trgovina s kolesi in posameznimi deli. Izposojevanje koles.

Dr. Evgen Gallatia
ne ordinira
od 3. do 10. aprila l. l.

1067

Ime:
R. Miklauc
Ljubljana 592

bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Tehnični učni zavod
po vzorcu tehničnih šol Nemčije
za stroj. obr. in elektrotehn., kurjavo in zračbo, železobet. Vstop: jan., april, julij, okt. Ravnatelj: profesor Graf in inženir Lohmar. 10

Bodenbach na Labi.

Proda

893

se pod ugodnimi pogoji:

1. Lepo arondirano posestvo z obširnim gospodarskim poslopjem, velikimi skladišči in prizidano vilo; posestvo je deloma zaraščeno s smrekami in hrasti, večinoma pa je travnik ob vodi Gradašči blizu **Viške cerkve**; tudi je že parcelirano in ugodno za stavbo hiš.
2. Nova enonadstropna hiša na Selu pri Ljubljani ob Poljski cesti iz Zaloške ceste proti kemični tovarni.
3. Dve veliki parceli v mestnem logu ob Malem grabnu, pripravni za stavbo delavskih hiš.
4. Vila tik ljubljanskega pomerija ob Dolenjski cesti s prodajalno in lepimi skladišči.
5. Lepo arondirano posestvo s hišo in gospodarskimi poslopji v najlepšem kraju Ljubljane; v hiši izvršuje se že mnogo let gostilničarska obrt, mnogo obiskana gostilna.
6. Lepo posestvo v Drnovči blizu Vač, obsegajoče 63 oralov njiv, travnikov, vrtov, gozda, z dvema hišama, obširnimi gospodarskimi poslopji, redi se lahko 20 glav goveje živine, 200 ovac in 100 ščetinarjev; komaj nekaj minut od posestva se nahaja mlekarna.
7. Lepo posestvo na Kresniškem vrhu blizu Litije, večinoma gozd pa tudi njive in travniki z lepo hišo in gospodarskim poslopjem.
8. Veleposestvo na Spodnjem Stajerskem blizu Soštanja, 540 oralov gozdov, njiv, travnikov, 30 poslopij, 2 mlina in 1 žaga, 2 lastna lova.

Pojasnila podaja pisarna dr. Frana Poček-a v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Modni kamgarn kakor tudi drugo blago za moške obleke najdete v največji izbiri pri

R. MIKLAUC
LJUBLJANA, Stritarjeva (Spitalska) ulica št. 5.

V prvem nadstropju poseben oddelek za tovarniško skladišče sukna. — 591 — Pošiljajo se tudi vzorci na ogled.

Damski in dekliški slamniki

se zaradi opustitve modistovske obrti prodajo za vsako primerno ceno! 1048 10

!! P. Magdič, modna trgovina v Ljubljani, nasproti glavne pošte. !!

Št. 40440 ad

Razpis.

Mestni magistrat razpisuje zgradbo cestnega betonskega kanala v Vojaški ulici v občini okr. 281 m.

Kanal je dovršiti najpozneje do konca maja. Pravilne, z 1 K skim kolekom za polo opremljene ponudbe je treba oddati v zapečatenem kuvertu z napisom: „Ponudba N. N. — a za kanalizacijska dela v Vojaški ulici“ najpozneje

do 12. aprila opoldne

pri mestnem magistratu.

Istočasno je vložiti vadij, kateri znaša 5 % ponujane vsote.

Načrti, proračunjene mere in stavbni pogoji so na vpogled v mestnem stavbnem uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 1. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

1076

Najnovejše svilene rute so došle!

Dobivajo se v največji izbiri 904 5

Ljubljana „PRI GORENJKI“ Ljubljana
Pogačarjev trg št. 3 Pogačarjev trg št. 3

Amerikanske pisarniške oprave

Samozastopstvo za Kranjsko tvrdke Jos. Jiroušek v Pragi

THE REX CO.
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7
815 Telefon št. 38. 5

Zaloga vseh pisarniških potrebščin

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

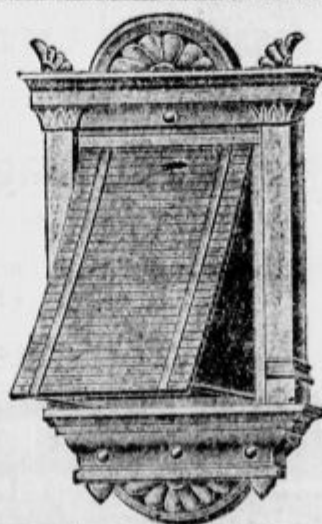
pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštne prosto. — Ceniki zastoj, poštne prosto. 913

Kiepack & Omčikuš1083 nova z najmodernejšimi stroji
20 in električnim obratom urejena

tovarna žaluzij, rolet, lesenih in železnih zastorov za izložbe, prodajalne itd. itd.

Telefon št. 1324 **Zagreb** Marija Valerija ul. 8

Ceniki, prospekti in vzorci zastoj in franko!